

ARCHITEKTÚRA

analytická časť

Michaela Domiňáková
Diplomová práca
Ateliér Kristek - Sedlák
Vedúci práce: Ing. Arch. MArch. Jan Kristek, Ph.D.
FA VUT Brno 2020

V diplomovej práci som sa zaoberala priestormi detskej geografie, začala som štúdiou hry ako takej a priestormi venovanými hre detí – ihriskami, a priestormi pre vzdelávanie, či výuku, čím sú obyčajne školy.

Hra nám odnepamäti slúži ako inštinktívny nástroj k získavaniu rozličných dovedností, no už prvé civilizácie začali hru oddeľovať od práce a zaradili ju do rámca voľnočasových aktivít. Pojem „schola ludus“ (škola hrou) sa objavil v osvietenstve a okrem myšlienky rovnakých vzdelávacích príležitostí pre všetkých, sa objavovali aj myšlienky, ktoré zavádzali hru ako vzdelávací nástroj. V diele Didactica Magna, Ján Amos Komenský uvádza: „Když se věc takto zařídí, je pravděpodobné, že děti budou chodit do škol s neměnnou chutí, než chodí na jarmark, kde doufají uvidět a uslyšet vždy něco nového.“

Hra teda znova od 18. storočia začala znova prenikať do foriem vzdelávania, čo podnietilo nielen vznik ihrísk, ale aj vznik rôznych „alternatívnych“ modelov škôl, kde sa hra stala súčasťou osnov. Tých však bolo málo, a stále pretrvával model oddeleného programu hry a výuky v rámci typológie.

Hra teda znova od 18. storočia začala znova prenikať do foriem vzdelávania, čo podnietilo nielen vznik ihrísk, ale aj vznik rôznych „alternatívnych“ modelov škôl, kde sa hra stala súčasťou osnov. Tých však bolo málo, a stále pretrvával model oddeleného programu hry a výuky v rámci typológie.

V 60. až 90. rokoch 20. storočia bola na Slovensku realizovaná veľká výstavba a prestavba školských budov. Tie boli realizované na základe typizačných smerníc ako opakované projekty. Najznámejšie boli školy halového, monoblokového a pavilónového typu. Tieto projekty boli väčšinou navrhnuté ako skelety s nosnými murovanými, príp. železobetónovými piliermi, s dvomi, prípadne tromi traktmi, kde jeden slúžil ako trakt učební, a druhý ako komunikácia.

Deti v škole trávia polovicu zo svojho bdelého času po pomerne dlhú dobu. Ak je teda okrem domáceho prostredia nejaké, ktoré má na deti zásadný vplyv, tak je to práve to školské. V súčasnosti až 90% budov slovenských škôl vyžaduje obnovu. Tá sa v našich zemepisných šírkach síce vyskytuje celkom často, no väčšinou sa sústreďuje len na zvýšenie energetickej efektívnosti, a to výmenou okien, strešnej krytiny a zateplením obvodového plášťa.

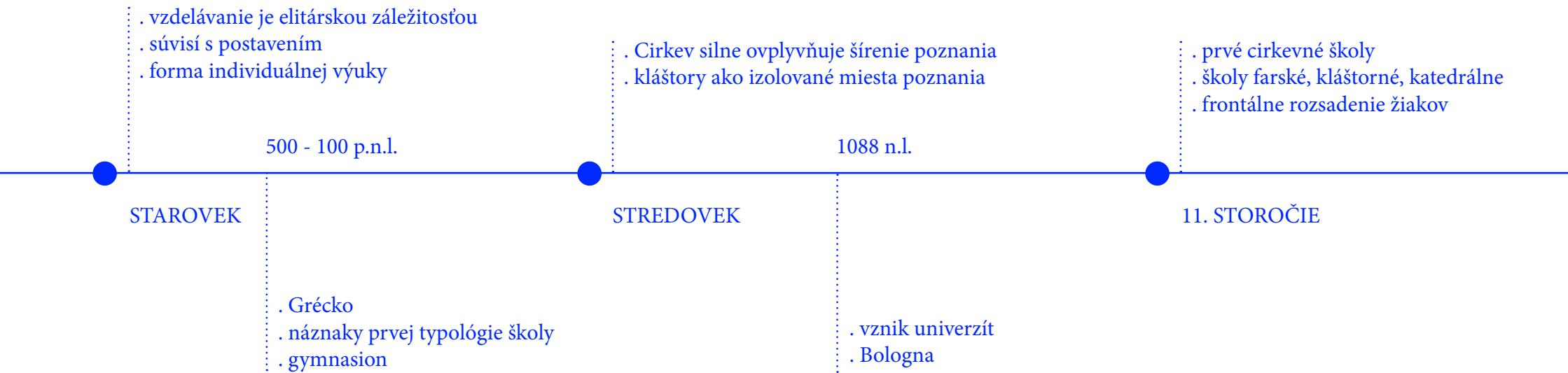
VÝVOJ VZDELÁVANIA A HRY

PRAVEK

- . prvé ľudské spoločenstvá
- . lovci a zberači
- . primitívna hra patrí deťom

PRVÉ CIVILIZÁCIE

- . hierarchizácia spoločnosti je začiatkom formálneho vzdelávania
- . ľudia sú závislí na pôde
- . deti zavádzané do procesu práce
- . práca = vzdelávanie
- . rodičia učia deti
- . nastáva odklon od hry

„Když se věc takto zařídí, je pravděpodobné, že děti budou chodit do škol s nemenší chutí, než chodí na jarmark, kde doufají uvidět a uslyšet vždy něco nového.“

Komenský J.A. : *Didactica Magna*, 1957

- . humanizmus
- . šírenie poznania do sveta
- . objavenie detskej mysle

RENEŠANCA

- . Casa Giocosa
- . viac ako memorovanie
- . vzdelávanie by malo rozvíjať celú osobnosť
- . kritické myslenie
- . pre deti so vznešeným pôvodom

- . dedinské školy
- . Ján Amos Komenský
- . metóda skupinovej výuky
- . *Didactica Magna*
- . rovnaké vzdelávacie príležitosti pre všetkých
- . učebnica *Orbis Pictus*
- . “schola ludus”

16. - 17. STOROČIE

- . odklon od Cirkvi
- . škola ako inštitúcia rozvoja mysle dieťaťa

- . priemyselná revolúcia
- . príčina spoločenských zmien
- . vznik voľného času

18. STOROČIE

“Nyní bylo třeba ‘osvítit’ široké vrstvy lidu. Bída a poddanství jsou následky nevědomosti a pověrčivosti. Velká pozornost se proto věnovala výchově dětí a prostého lidu.” ... “Takže školy vznikali ve středověku a pedagogika v osvícenství.” ...

“S heslem ‘Návrat k přírodě’ přišel Rousseau. Protože příroda je dobrá a člověk je ‘od přirozenosti’ taky dobrý. Veškerá špatnost spočívá ve společnosti. Rousseau se rovněž domníval, že dítě musí mít možnost žít ve své ‘přirozené nevinnosti’ co nejdéle. Můžeme bez obav tvrdit, že myšlenka svébytné hodnoty dětství pochází z osvícenství. Dříve bylo dětství považováno za přípravu na dospělý život. Ale jsme přece lidé - a žijeme na zemi svůj život - i jako děti.”

Gaarder J. : Sofiin svět, 2019, s. 258

- . Jean Jacques Rousseau
- . Emil alebo O výchove

- . Mária Terézia
- . hromadná výuka
- . povinná školská dochádzka pre deti 6-12 rokov

1632 - 1704

1712 - 1778

- . John Locke
- . myseľ dieťaťa = tabula rasa

“Locke byl přesvědčen, že všechno, co máme v myšlenkách a představách je jen odraz toho, co jsme viděli a slyšeli. Dokud nezaznamenáváme první vjemy, je naše vědomí jako ‘tabula rasa’ neboli nepopsaná tabule. ... Předtím, než zachytíme nějaký vjem, je tedy vědomí stejně prázdné jako tabule před příchodem učitele do třídy. Locke srovnává vědomí také s nezařizovaným pokojem. Pak ale přijdou smyslové vjemy. Vidíme svět kolem sebe, čicháme, chutnáme, cítíme a slyšíme. A najintenzivněji prožívají smyslové vjemy malé děti.”

Gaarder J. : Sofiin svět, 2019, s. 216

1774

- . Johann Heinrich Pestalozzi
- . škola Yvedron, Švajčiarsko
- . dieťa sa učí priamym kontaktom s objektami a svojim okolím
- . opak povinného verejného vzdelávania
- . deti neboli hierarchicky rozdelené podľa veku
- . úlohy sa realizovali in situ v prostredí školy
- . hra sa vracia do procesu vzdelávania

1782 - 1852

1741 - 1827

- . Friedrich Wilhelm Froebel
- . metafora -deti ako rastliny, učiteľ záhradník, škola sklenník
- . prirodzené a prírodné prostredie ako priestor vhodný na objavovanie voľnou hrou
- . hra = človeku prirodzený spôsob učenia
- . nie je potrebné vytvárať umelý priestor s týmito vlastnosťami, ale využiť potenciál reálneho prostredia

- . "storočie detí"
- . deti ako nádej pre lepšiu budúcnosť
- . migrácia
- . povojnová situácia

1870 - 1952

- . Aldo van Eyck
- . urbanizmus Amsterdamu
- . hra ako kultúrotrvorný princíp mesta
- . mesto ako priestor hry
- . Amsterdam Orphanage

- . A. Jacobsen - chodba ako edukačný a pracovný priestor
- . USA - viacúčelová hala - "cluster model" ako edukačný priestor

- . povinná 9-ročná dochádzka
- . vznik alternatívnych systémov vzdelávania: Montessoriovské, Waldorfské školy, ...
- . Daltonský plán
- . štvorcové učebne - neformálne usporiadanie, pozitívnejšia edukačná atmosféra

1960 - 1980

20. STOROČIE

- . vznik a výstavba prvých detských ihrísk
- . Playground movement
- . Roosevelt: Ihriská by mali byť dostupné pre každé dieťa rovnako ako škola

- . Maria Montessori
- . La Casa dei Bambini
- . zamerané na bezprostredné okolie detí
- . škola v rámci bytového domu
- . náklady na školu boli súčasťou rozpočtu rekonštrukcie bytového domu
- . sloboda = nezávislosť
- . mierka prispôbená deťom
- . prenosnosť/pohyblivosť vecí

- . panelová výstavba
- . ambícia riešiť verejné priestory sídlisk zlyháva
- . 60. roky - spolupráca s umelcami, akcie Z, participácia
 - funkčné plastiky
 - dekoratívne steny
- . 70. - 80. roky - typizované prvky

- . prestavba a nová výstavba škôl na Slovensku
- . realizácia na základe typizačných smerníc (do r.1990) ako opakované projekty
- . školy halového, monoblokového a pavilónového typu

1960. - 1990

. monobloková - škola chodbového typu, býva vysoká dve, tri až štyri podlažia. Učebne sú obyčajne obdĺžnikové, jednostranne osvetlené. Telocvičňa je obvykle umiestnená mimo školy.

. pavilónová – škola s rozčlenenou zástavbou jednotlivých zložiek. Pavilóny sú spojené krytými chodníkmi alebo zasklenými koridormi. Nevýhodou školy sú väčšie prevádzkové náklady na vykurovanie.

. halová – škola, v ktorej sú učebne zhromaždené okolo veľkej haly, ktorá má funkciu komunikačnú a zhromažďovaciu.

Puškár A.: Súčasný stav budov základných škôl na Slovensku, in Obnova budov základných škôl, s.5

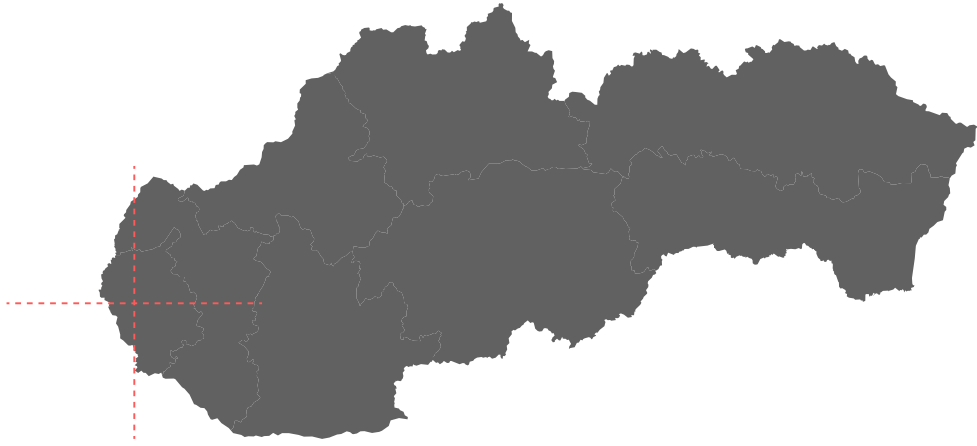
- . internet
- . neobmedzený prístup k informáciám
- . stále fungujúci zastaralý systém výuky v štátnej správe školstva
- . vznik nových programov pre zlepšovanie vzdelávania
- . program “Teach for Slovakia”

21. STOROČIE

- . 90% školských budov vyžaduje obnovu
- . súčasná obnova riešená len po konštrukčnej a tepelnej stránke
- . “form follows funds” [forma nasleduje dotácie]

PRÍPADOVÁ ŠTÚDIA ZÁKLADNÁ ŠKOLA LOZORNO

Diplomovú prácu riešim ako modelovú situáciu a návrh na konkrétnom mieste. Vybranou lokalitou sa stala základná škola v Lozorne, ktorá je pavilónovým typom školy so štyrmi oddelenými budovami, kde jedna trojpodlažná slúži ako pavilón pre druhý stupeň, ďalšia jednopodlažná ako pavilón pre prvý stupeň s jedálňou. Telocvična a priestor dielní, čo je zároveň priestor pre výtvarnú a hudobnú výchovu, sa nachádzajú pozdĺž druhej strany pergoly, ktorá jednotlivé pavilóny prepája. Pavilóny sú umiestnené v areáli na severozápadnej strane obce, pokrytom hustou zeleňou a nadväzujúcim na priestor lesa. Súčasťou areálu je aj vonkajšia plocha športoviska a bežecká dráha.

FOTODOKUMENTÁCIA
SÚČASNÉHO STAVU

vstup a bariéra areálu školy

pergola ako spojnica

hracie plochy zadnej časti areálu

spoločné priestory

priestory eduboxu a hudobnej výchovy

telocvična

zadné športovisko a les

ROZHOVORY S PEDAGÓGMÍ ZŠ LOZORNO

-Prečo sa plánuje nadstavba pavilónu prvého stupňa?

Potrebuje sa zvýšiť kapacitu tried. Teraz je silný ročník v škole, pravdepodobne príde veľa detí do nových ročníkov, tento aj nasledujúci.

Máme aj krúžok varenia. Na ten využívame malú kuchynku, ktorá je nevyhovujúca.

Čo je celkom problém, čo mi napadá, keď sme tu, je tento priestor. Lebo, ako kapacita jedálne pre všetky ročníky nie je dostačujúca. A teraz si predstav, že všetky bundy a tašky, čapice a všetky veci deciek sa tu majú naskladať, no je to strašný bordel. Vždy musí byť zdvojený dozor, keď idú decká po piatej, po šiestej na obed. Celkom je to neefektívne, štyri vešiaky, deti si na to dajú všetky bundy a potom ich pol hodinu hľadajú, polovica z tých bünd popadá na zem, čiže tento úložný priestor kým idú na obed, je nepraktický.

Tuto máme ihrisko. Jediný problém je, že to nie je ohradené. Na veľkú prestávku sú vždy decká vonku, čiže ich nemôžeme pustiť dozadu za to ihrisko, lebo proste je tam les.

Teším sa na leto, keď sa dačo bude dať robiť vonku (s deťmi), teraz na to bola ešte zima.

Čiže tu majú nejaké preliezačky, také celkom schátrané, ale dá sa. A máme aj bežeckú dráhu a ihrisko. Veľké basketbalové, malé basketbalové a volejbalové.

Deti tie plochy využívajú hlavne cez telesnú, keď je vonku už teplejšie, prípadne cez veľkú prestávku.

- Zostávajú sa deti hrať v areáli, na ihriskách aj po skončení vyučovania?

Ani moc nie...neviem ti teraz povedať, lebo zatiaľ na to bola zima. Ale väčšinou nemajú basketbalku, nemajú natiiahnutú sieť, museli by si ju popýtať od telocvikára. ... ale akože, zostávajú tuto občas, ale akože máličko ich bolo, ale podľa mňa je to priestor, ktorý sa dá využiť, určite. Ako vidíš, tu vpredu je to ohradené, máme plot a tu vpredu decká málokedy sú, že tu moc čas netrávia.

Tuto je zborovňa, tu sedíme. Zatiaľ je to tesne dostačujúce, ale je nás dosť málo učiteľov, čiže keby sme mali primeraný počet učiteľov, tak by to bolo celé obsadené.

- Čo to znamená, primeraný počet učiteľov?

Aby sme nemuseli mať nadštandardné úväzky. To Lozorno je taká poloha, že chápem, že keď ako učiteľ nebývaš niekde v okolí, že nebývaš blízko, tak nemáš veľmi motiváciu sem ísť pracovať, lebo v Bratislave, kde hľadajú učiteľov súkromné školy, ktoré si môžu dovoliť platiť dva krát viac, tak to je lukratívnejší flek, nemusíš dochádzať hodinu tam a potom naspäť.

Toto je výtvarka. Priečka, ktorá tu je, by sa mala prebúrať a mala by sa spojiť s eduboxom v podstate. Ja mám vyštudované učiteľstvo, zhodou okolností, ale som tu cez „Teach“, a Peťa vyštudovala biochémiu. Zo zákona ty môžeš dva roky učiť bez pedagogického minima. Keď ti poviem úprimne, ten program z „Teachu“ mi dal štyrikrát viac ako mi dala škola, vôbec som nebola pripravená na to učiť.

Občas zvykneme triedy aj spájať, akože tých maličkých je dvanásť napríklad v triede, takže tých vieš spojiť, a keď sú tam dvaja učitelia, tak sa to dá.

Robila sa čiastočná rekonštrukcia telocvične, aj ihrisko je úplne nové.

Nejaký problém, ja učím humanitné predmety, čo sa týka toho, keď sa delia skupiny, cítiť, že sme vo full kapacite, nejaká rezervná trieda nie je. Keď sa napríklad šiestaci delia na tri skupiny, napríklad jazyky máme takto delené, plus výtvarka. Občas to robíme aj na slovenčine a je to takto lepšie, lebo viac sa im viem takto venovať, keď ich je menej. Ale ide to do úväzku zase, pre mňa to síce nie je viac prípravy, ale pre školu je to drahšie, a je to náročné. Ja keď denne odučím šesť hodín, tak som vygrcaná.

V podstate, čo by sa nám tu zišlo..mne veľmi chýba nejaká nástenka, alebo niečo, kde by decká vedeli, čo sa deje. Tuto niečo máme, ale veľmi improvizované, ale je to miesto, kde ti väčšinou zrak nepadne.

- Priestorovo ti príde, že to funguje?

V zásade hej. Tá jedáleň je taká jediná, ktorá absolútne nevyhovuje.

Máme viacero deciek integrovaných, máme niektorých takých, že nemajú napríklad angličtinu, ale miesto toho radšej robia slovenčinu.

- Ako vnímate súčasné priestory školy? Čo vám tu chýba?

Bazén. Tak v školách bývajú už bazény. (Ja som asistent a pomáham so slovenčinou a matematikou.)

To by sa zišlo, naozaj.

(ďalší pedagóg) :

Z takého hľadiska, no, ... máme málo tried, to je jedna vec. Nemáme úplne miestnosť vybudovanú na výtvarnú výchovu, máme ju tu, v tejto oddelenej budove. Ono by bolo pekné, keby jednotlivé triedy boli zariadené na jednotlivé výchovy.

Ja osobne, ako učiteľka chémie, nemám kde robiť s deťmi pokusy. Ja ich nemôžem robiť v klasickej triede, jednak je tam detí strašne veľa, a na druhej strane, ak ja aj niečo robím vpredu, oni to nevidia. Lokalizácia triedy úplne zlá, ja by som si vedela spraviť účkové usporiadanie lavíc, ale by ma zabili tí učители, lebo by som musela na každej hodine, keď chcem aby bolo vidieť na nejaký pokus, otočiť lavice tak, aby videli.

Toto vnímam ako deficit, deti sú také, že „pani učiteľka, my chceme robiť pokusy“, ale ja reálne ich nemám kam zobrať, aby to videli. Lebo v triede to robiť nemôžem. Ale zas, tá istá učebňa by sa dala využívať na biológiu. Aj tým, že som jediný učiteľ, ktorý učí aj biológiu aj chémiu, tak mi to nikdy naraz nedajú. Dalo by sa to, že len na ľudské telo, alebo aj na iné veci, prispôbiť ten priestor tomu, aby sa to dalo robiť.

- Myslíš si, že je lepšie nemať kmeňové triedy?

Ale nie, mať, akože podľa mňa, kmeňová trieda je veľmi dôležitá, hlavne pre týchto malých, ale na druhej strane mať takú učebňu odbornú. Že oni už stokrát za mnou boli, že poďme robiť chemický pokus, no, ehm, do siedmej áčky donesiem pokus a vybuchne celá škola, lebo oni sú takí, že oni sa tam zapália. A napríklad, čo máme kabinet, tak to je koterec, to neni kabinet, tam vŕjdeš, otočíš sa a už si vlastne vonku, čiže nemáš kde uskladňovať chemikálie a to neni sranda. Že tam sú vlastne potrebné prísne podmienky.

Čiže toto, alebo taká laboratórna miestnosť, kde sú mikroskopy. My tie mikroskopy reálne máme hore, ja som ich našla, ale my ich nemáme kde dať, a pochybujem, že nejaký učiteľ si bude 30 mikroskopov nosiť do triedy. Jednak je to nákladné a tiež je to niečo, čo nie je úplne reálne na tej hodine nejak robiť. Už len to, keď mám geografiu, tak ok, fajn, odnesiem si tú jednu mapu, ale ak chcem aby deti robili s atlasmi, tak ja nebudem behať s tridsiatimi atlasmi ťažkými na každú hodinu.

To je presne o tom, že máme tu rozširovať triedy, má tu byť viacej tried, tak prečo ich už rovno nepostaviť viacej, s tým že keby sa prišlo jedného dňa do stavu, že budeme potrebovať ešte viacej tried, tak aj tie triedy odborné by mohli byť kmeňovou triedou nejakej inej triedy.

A ešte napríklad aj toto, že máme kuchynku na varenie pre deti a tá kuchynka je tiež v hroznom stave. Nemyslím len prestavbu priestoru, ale celkovo prispôbiť tú kuchynku na prácu s deťmi.

(situácia – deti nájdu na lavičke otvorené pivo)

- Je to tu voľne prístupné?

Areál školy je otvorený a pochybujem, že sa to tu zamyká na večer.

- Zvyknete využívať areál a ako veľmi?

Do veľkej miery nie. Ja som s nimi teraz prvýkrát vonku, lebo nie je to úplne reálne, je ich veľa, a keby nebol so mnou Marek (asistent), tak ja to tu nedám, lebo ich je dvadsaťpäť a oni si idú svoje.

- Akou formou / metódou sa vyučuje? Napr. matematika?

Klasickou, nepoužívame napr. vôbec Hejného metódu. Ale snažíme sa do toho dávať prvky, ktoré ich preberú, ako napríklad toto.

- Ako to vnímajú deti, takéto „kreatívnejšie“ prvky vo výuke?

Majú ten predmet radšej. Viac ich to baví potom, a majú k tomu vzťah.

- Čím je spôsobené to, že je málo učiteľov?

Absolventov je dosť, ale jednak vyštudovaní učitelia nechcú ísť učiť, a ak aj, tak tí absolventi sú veľmi nekvalitní, v tom zmysle, že majú síce vzdelanie, ale nechytajú sa na praktické veci. Samotná výučba v tom zmysle, že ty niečo urobíš, lebo ty si inštruovaný, že toto urob takto a takto.

Máš na to nejakú prípravu, potom si urobíš reflexiu, že ako to vnímaš, a ten druhý človek, ktorý ťa vedie, tam celý čas sedí a zapisuje všetko, čo robíš, a komentuje si to do svojho „sheetu“, ty si potom s ním sadneš a preberáš s ním to, že čo bolo fajn, čo by on takto nerobil, alebo ako by sa to dalo urobiť inak, že v konkrétnych veciach, čo tebe žiadna vysoká škola nedá. Keď máš pri/po vysokej škole prax, čo je nie viac ako dve hodiny. Odučíš si jeden týždeň, jeden predmet denne. Čo to je, jeden predmet denne, keď reálne máš šesť hodín denne?

- Prečo si sa rozhodla zapojiť do toho programu?

Ja som bola najskôr vyštudovaný lekársky biochemik, rok som pracovala v sektorovej firme ako tester, analytik, a ono to bola síce super robota, ale keď za sebou nič nevidíš, tak sa ti chce revať. Za rok som nevidela nič, čím by som prispela ľudstvu, jedine nejakému bankárovi do vrečka, a potom nevidíš zmysluplnosť v tom, čo robíš. Mňa to motivovalo to skúsiť, aj keď výberový proces do „Teachu“ je úplne morder, že od teba fakt veľa chcú. Ale keď už sa tam dostaneš, oni ťa budú dotovať, vzdelávať.

- Program je nejaký časovo limitovaný?

Na dva roky. Máš dvojročný program, počas ktorého teba vzdelávajú, ale teba vzdelávajú v rôznych oblastiach, že napríklad my sme mali hodiny toho, ako byť dobrý manažér, ako kvalitne dávať nejaké inštrukcie, zároveň ako dávať support tomu človeku, aby sa napríklad necítil sám, atď.

Po dvoch rokoch, tým že nemáš pedagogické vzdelanie, tak si musíš urobiť dpško – doplnkové pedagogické vzdelanie, ale na druhú stranu, ešte stále dúfame, že prejde zákon, že pokiaľ si vzdelávaný nejakou inštitúciou, ktorá za tebou stojí, a dokáže dokladovať to, že tvoje vzdelávanie bolo na úrovni pedagogického vzdelávania, plus máš prax, takže by sa to dalo brať ako pedagogické doplnkové štúdium, že to už všetko vieš. Lebo ja pôjdem na dpško a už vlastne mám dvojročnú prax, vieš, čo úplne nedáva zmysel.

No ale potom, tým, že oni Ťa mentorujú na rôznych úrovniach, tak môžeš ísť buď do nejakej samosprávy, kde sa tiež budeš nejakým spôsobom zaoberať školstvom, alebo im tam dávaš nejaký feedback na to školstvo z tej vnútornej strany. No hej, lebo budme úprimný, pani Lubyová, ministerka školstva, nikdy neučila. A potom, keď ti takíto ľudia vytvárajú zákony, tak tie zákony potom nedávajú žiadny zmysel, lebo na papieri to znie fajn, ale choď do praxe a zrealizuj to, to sa nedá. Veď, keď ti niekto povie, že v jednej triede má byť hranica dvadsaťsedem, tak choď učiť do triedy, kde je dvadsaťsedem detí, veď tam si nepočuješ vlastného slova, a to nie je tým, že tie deti nie sú disciplinované. Jednoducho sa v takej veľkej skupine efektívne pracovať nedá.

- Myslíš si, že hra nejaký na deti vplýva, aj čo sa schopnosti učenia týka? Zostávajú deti po škole „sa hrať“?

Radi chodia do školy na kolobežkách, a škola a areál je pre nich miestom, kde môžu byť, lebo inak v obci nemajú nejaké ihriská, buď je tu hlavná cesta, a tam žiaľbohu v dnešnej dobe byť nemôžu.

Úprimne si však myslím, že školy síce už v dnešnej dobe napríklad majú bazén, čo je super, ale problém je v tom, že naše školy nemajú kapacitu a financie na čistenie, údržbu. Bolo by to super, ale tiež ísť dozorovať hodinu, kde ideš do bazéna, tam nemôžeš byť na tie deti sám, musíte byť aspoň štyria, lebo keď sa ti tam niekto začne topiť, čo s nimi budeš robiť. Vízia je skvelá, ale z praktického hľadiska je to taká nálož, že to nemáš šancu nejakým spôsobom ukočírovať.

Nás tu je celkovo nedostatok, a učíme takým spôsobom, že keď aj napríklad vypadnem, tak to musí Ťahať asistent, čím na neho kladiem väčšiu zodpovednosť, akú by mal mať. Keď je krízový stav, keďže máme tak nasekané úväzky, že sú veľmi veľké, tak buď nemá kto suplovať, alebo nás občas musí zastúpiť asistent, a to nie sme jediná škola, ktorá musí takto fungovať.

- Myslíš si, že hra nejaká na deti vplýva, aj čo sa schopnosti učenia týka? Zostávajú deti po škole „sa hrať“?

Čo sa týka hry, tak hra je veľmi dôležitá na to, aby sa deti mohli vzdelávať. V tomto majú „know how“ Montessori školy, kde oni majú celú triedu zorganizovanú aj prispôbenú tomu, aby mali všade police s vecami, lebo ideš do police, zoberieš si veci a hráš sa cez prestávku, kedykoľvek, u nás sa rieši to, že aaa nemôžem im tu nechať žiadnu hru, lebo mi ju rozoberú, lebo už ju nikdy neuvidím, nechám im knižku, tak mi ju roztrhajú.

My sme hrozne ustráchané školstvo a potom deti nemajú žiadnu kreativitu. No tak čudujeme sa, že sa hrajú na psy cez prestávku? Oni sú malí, potrebujú sa hrať. Veď len teba chytí hra, keď si zoberieš nejakú hru, aj dospelého človeka chytí hra, a deti sú stvorené na objavovanie, hra je úplne gro. A tie ihriská a veci prispôbené deťom by mali byť takto robené, že majú priestor na vyžitie.

Ja by som najradšej učila v triede, kde budem mať do účka lavice, kde sa budú dať robiť experimenty, kde bude aj nejaká hra. Ako ono to nie je len o priestoroch samozrejme, keď je to človek, ktorý to nechce takto robiť, tak to takto nebude robiť aj keď mu dáš prostriedky.

Napríklad, čo sa týka biológie a chémie, tak sú tam nádherné pokusy, ale buď ho budem robiť sama a deti z toho nebudú mať nič, lebo im vlastná skúsenosť úplne ujde, alebo to budú robiť oni a vybuchneme, pretože nemáme na to usposobené zariadenie a ja na každého z nich nevidím, že kebyže majú sedieť takto jeden za druhým, tak už len vlasy si zapália.

A to laboratórium má byť nejaké prispôbené, nehorľavé, odvetrávanie, aj keď nejde o nejaké veľmi nebezpečné pokusy. My tu máme odložené veci a chemikálie v tom chemickom koterci, ktorý má dva metre štvorcové, je to tam všetko staré, čiže sa to poriadne už nedá používať, je to uložené v skrini a keď si mám predstaviť, že mám s tými deťmi robiť ten pokus s týmito pomôckami v tomto prostredí, tak mi je zle.

- Myslíš si, že vďaka tomu, že si z iného oboru, tak ten prístup k deťom je inakší ako ostatných učiteľov?

Môže byť, lebo nie som poznačená takým tým nahovno vzdelávaním, ktoré ti dávajú striktne podľa nejakej štruktúry, veľmi tak ortodoxne v tých školách, s dopadom nulovým na prax. A tým, že ja sa to učím robiť úplne od piky, tak iným spôsobom, inovatívnou metódou „Teach“, a tým že ja som bola hodaná do prostredia, kde som musela zvládnuť spôsob, akým učiť. Lebo ja som tam bola a oni, mi ukázali ako sa to robí. Predtým som len mala vlastnú skúsenosť z retrospektívneho pohľadu žiaka. Ale Miška ak už mala nejakú didaktiku, a ak nebola na dobrej úrovni, tak môže byť poznačená tou normou, ktorá tam bola nastavená.

ARCHITEKTÚRA

návrhová část

Michaela Domiňáková
Diplomová práce
Ateliér Kristek - Sedlák
Vedúci práce: Ing. Arch. MArch. Jan Kristek, Ph.D.
FA VUT Brno 2020

Škola nie je len budova. Škola je budova, dvor, cesta, ihrisko, škola je dnu aj von. Škola sú deti, učitelia, ľudia. Škola bude slúžiť ako komunitný priestor, ako otvorená škola pre vzdelávanie a aktivity rôzneho druhu. Nielen pre tie súvisiace s osnovami výuky.

Škola je navrhnutá primárne ako dostavba pre zvýšenie potrebných kapacít. Jednotlivé triedy sú vsádzané pod súvislú plochu strechy ako uzatvorené objemy. Môžu slúžiť ako kmeňové triedy ale aj ako špecializované učebne a laboratória. Voľne plynúce priestory medzi objemami vytvárajú prirodzene ohraničené zóny s rozdielnou mierou intimity a ponúkajú rôzne druhy využitia. Sú prepojené s exteriérom. Krajina, park, kde sa prelína vzdelávanie a hra. Hra ako možnosť slobody pohybu a činností. Podporujúca samostatnosť, schopnosť rozhodnutia a podporujúca kreativitu v činnosti. Snažím sa vytvárať otvorený naratív, priestor, kde učebňou môže ale nemusí byť priestor medzi štyrmi stenami, kde chodba nie je len spojnica medzi destináciami.

Z hľadiska „affordance“ sú premyslené základné prvky architektúry – steny a stĺpy ako vertikálne prvky so schopnosťou rozdeľovať a komponovať priestor, výškové úrovne a ich spojnice podporujúce slobodu pohybu a materialita elementov a plôch ako haptická a zraková afordancia.

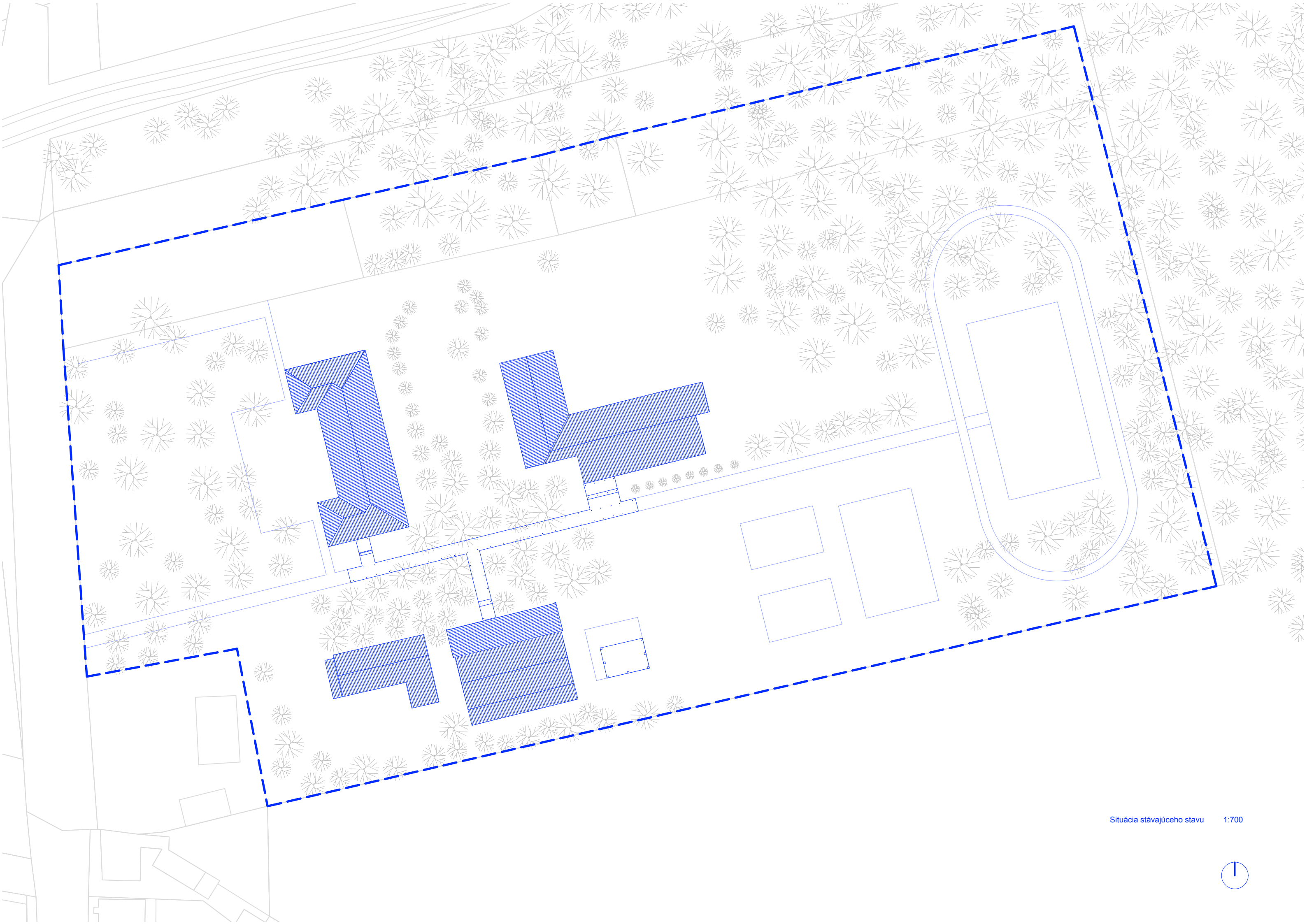
Usporiadanie, do ktorého sú elementy komponované dokáže meniť naše vnímanie priestoru. Tie isté prvky môžu byť organizované v rôznych kombináciách a naše vnímanie priestoru bude zakaždým iné. Len minimálnym posunom stĺpu je dosiahnutý nový priestorový vplyv. Zrazu ten istý priestor už nie je homogénny.

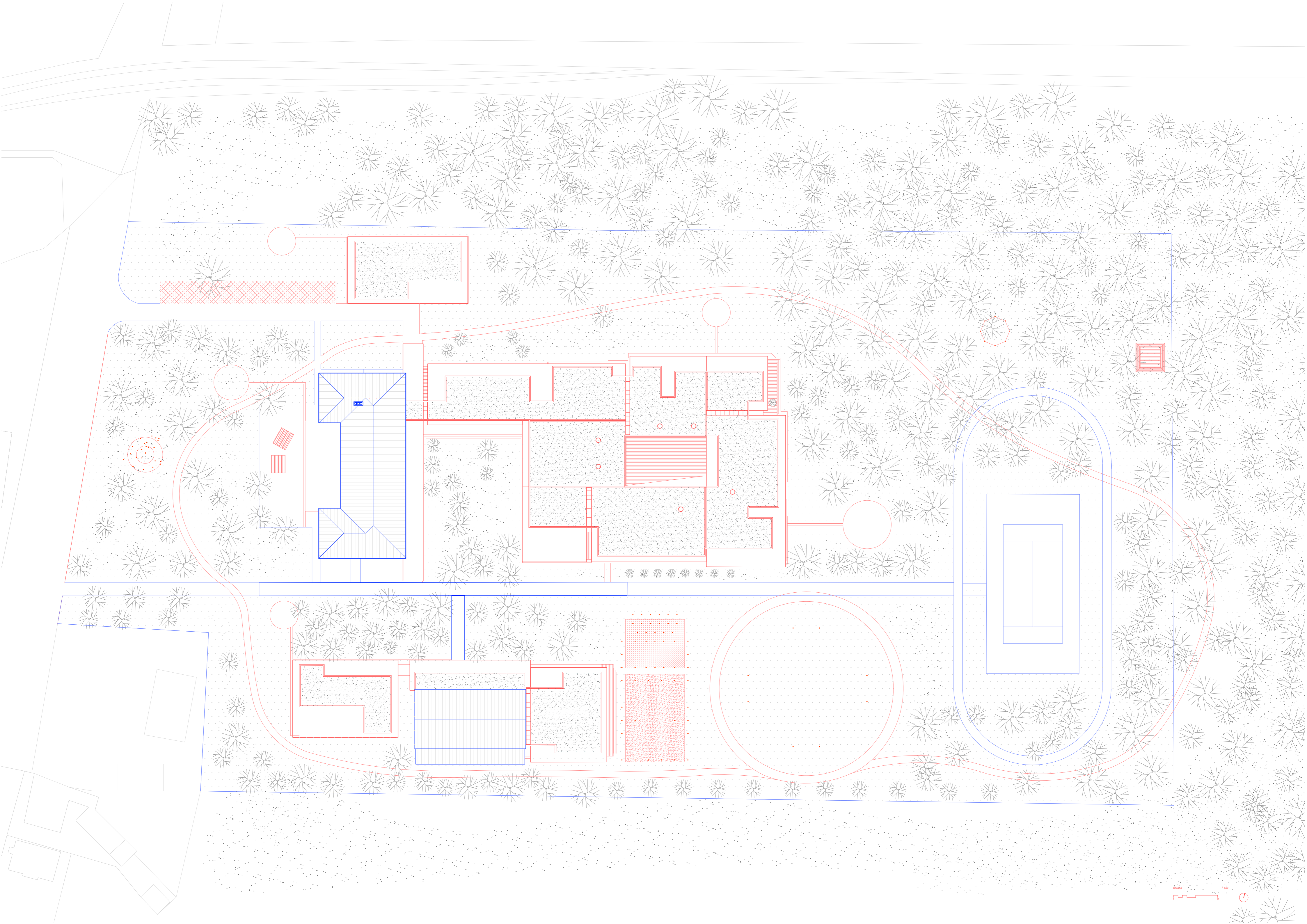
Konštrukcia strechy znamená nielen nutnosť rozdelenia na jednotlivé dilatačné celky, ale aj rozdelenie na priestorové celky, v ktorých strechách dochádza k náhodným hravým usporiadaniam prvkov samotnej budovy.

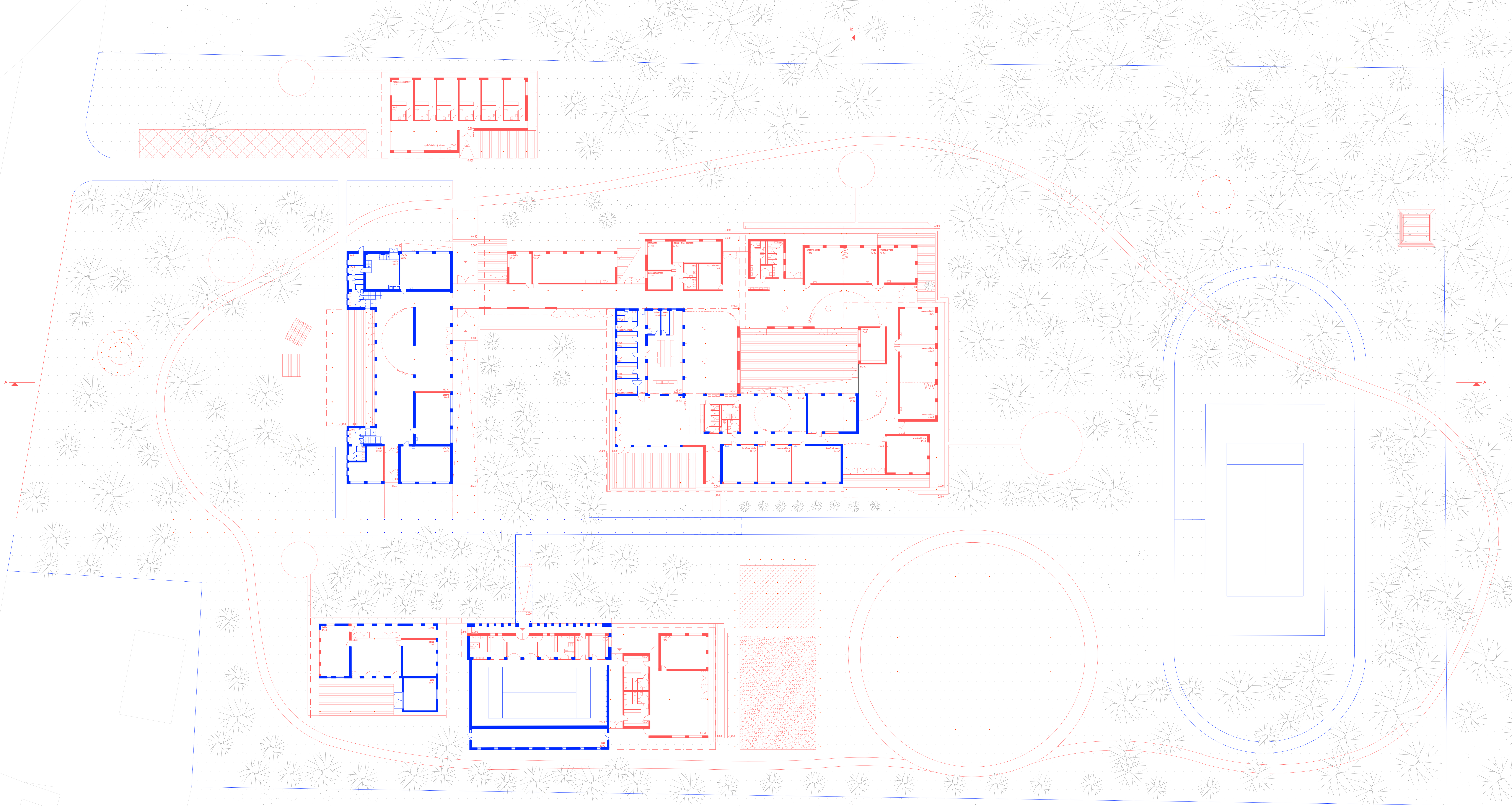
Liata polyuretánová podlaha dovoľuje vytvárať plochy ohraničené aj voľne tečúce, kde sa jedna farba podlahy môže vyliat do druhej.

Priestory mimo klimatickú obálku školy sú navrhnuté ako prvky a plochy v krajine, ktoré vytvárajú priestor pre interpretáciu rôznych vekových skupín nielen detí.

Súčasťou areálu je aj nový pavilón malej gymnastickej sály a posilňovne a rezidenčné ubytovanie pre učiteľov, prichádzajúcich v rámci programu Teach for Slovakia, prípadne učiteľov dochádzajúcich z Bratislavy, čím sa pravdepodobne zvýši aj záujem mladých pedagógov o vyučovanie mimo Bratislavu.

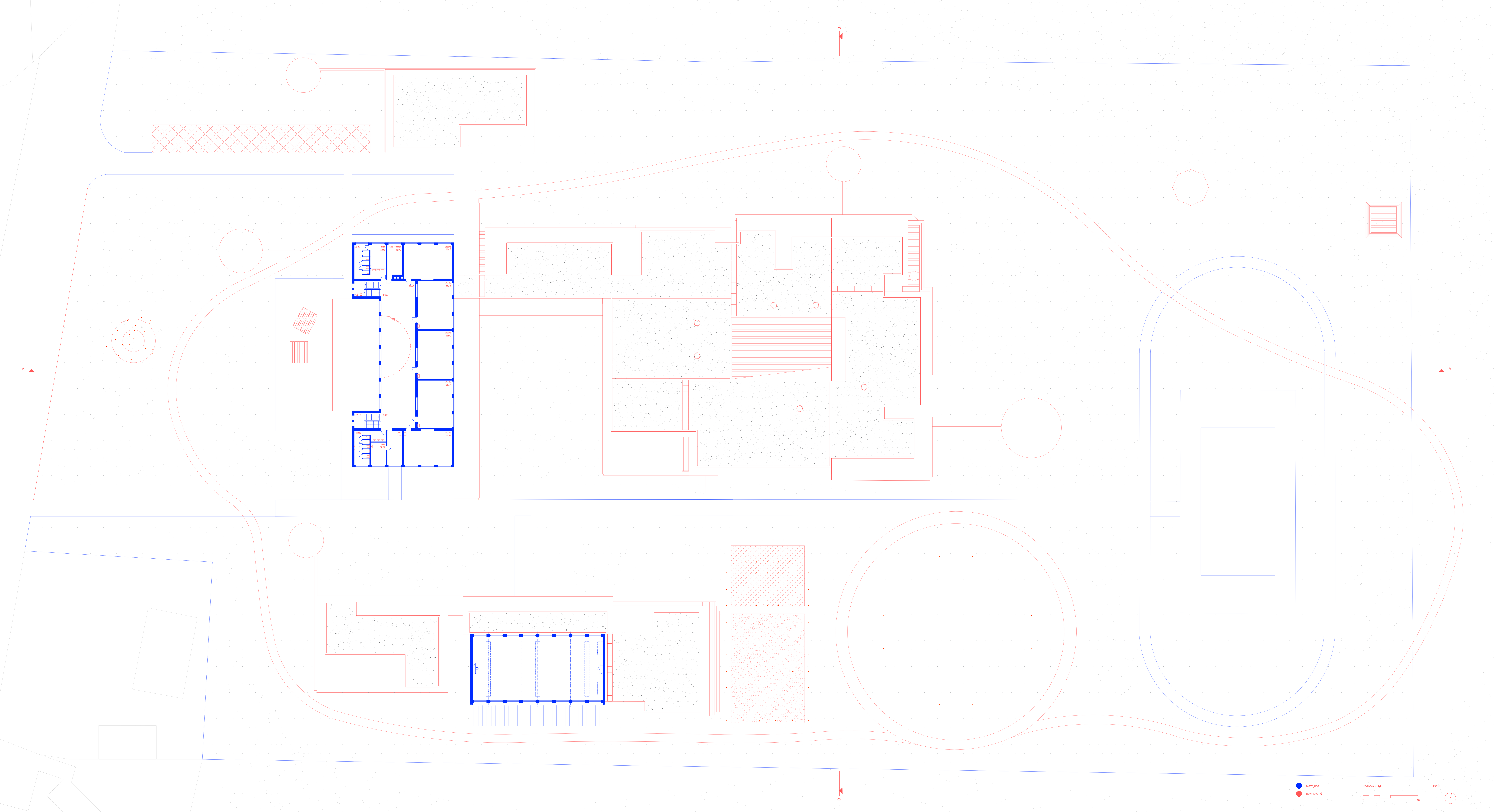

● stbajuce
● navrhované

Plocha 1. NP

1:200

A

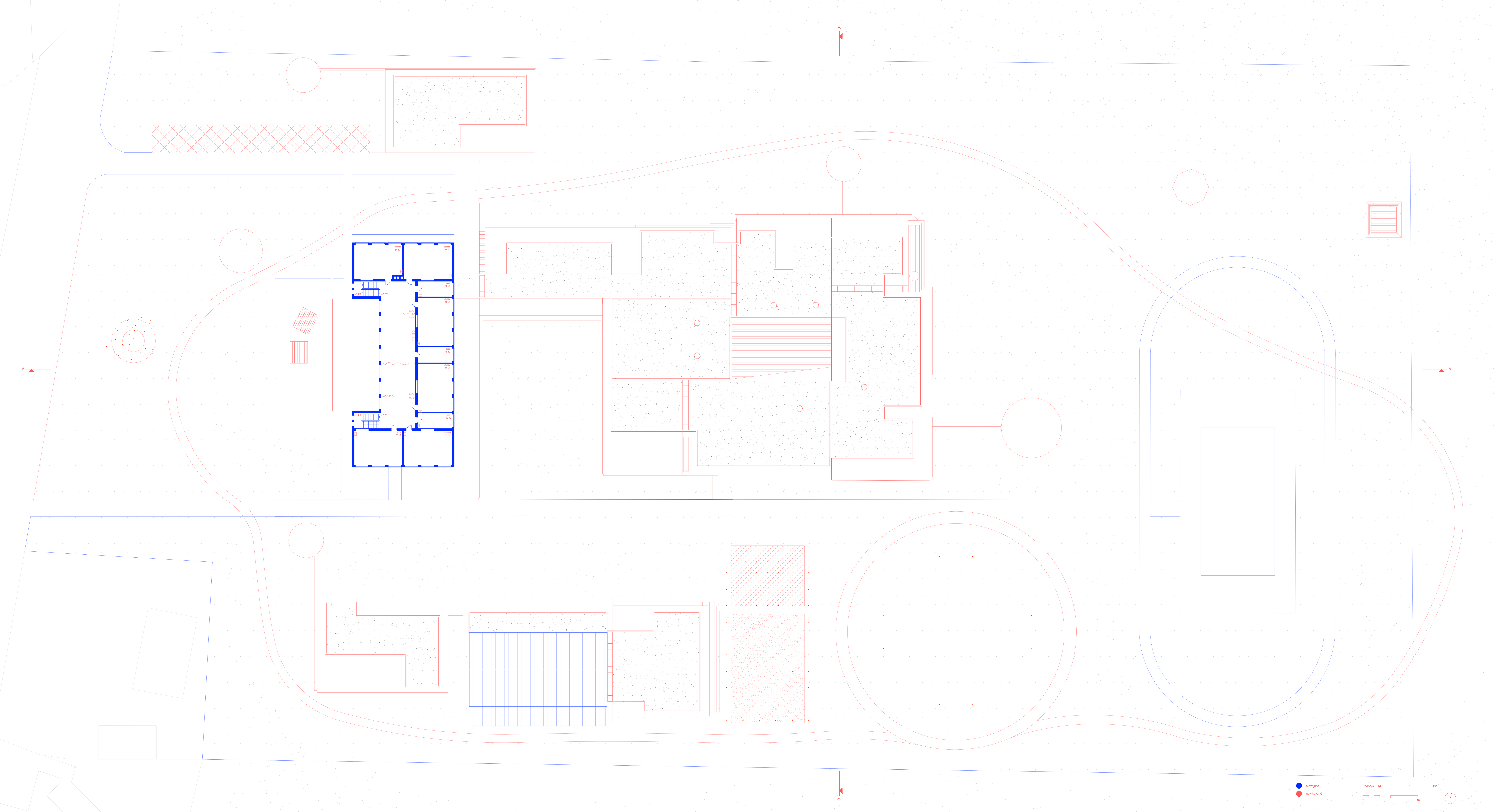
A'

● stávající
● navrhované

Příloha 2, NP

1:200

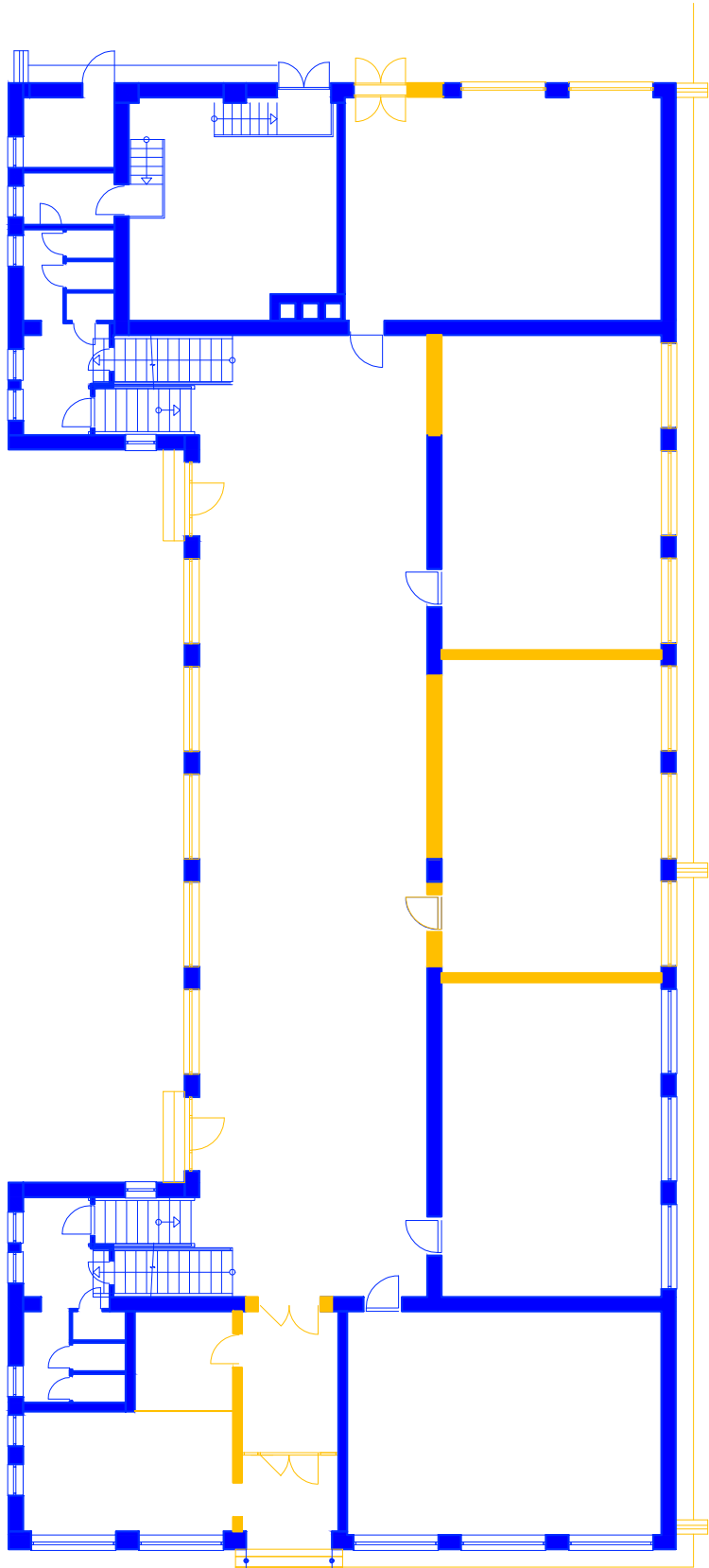

● stávající
● navrhované

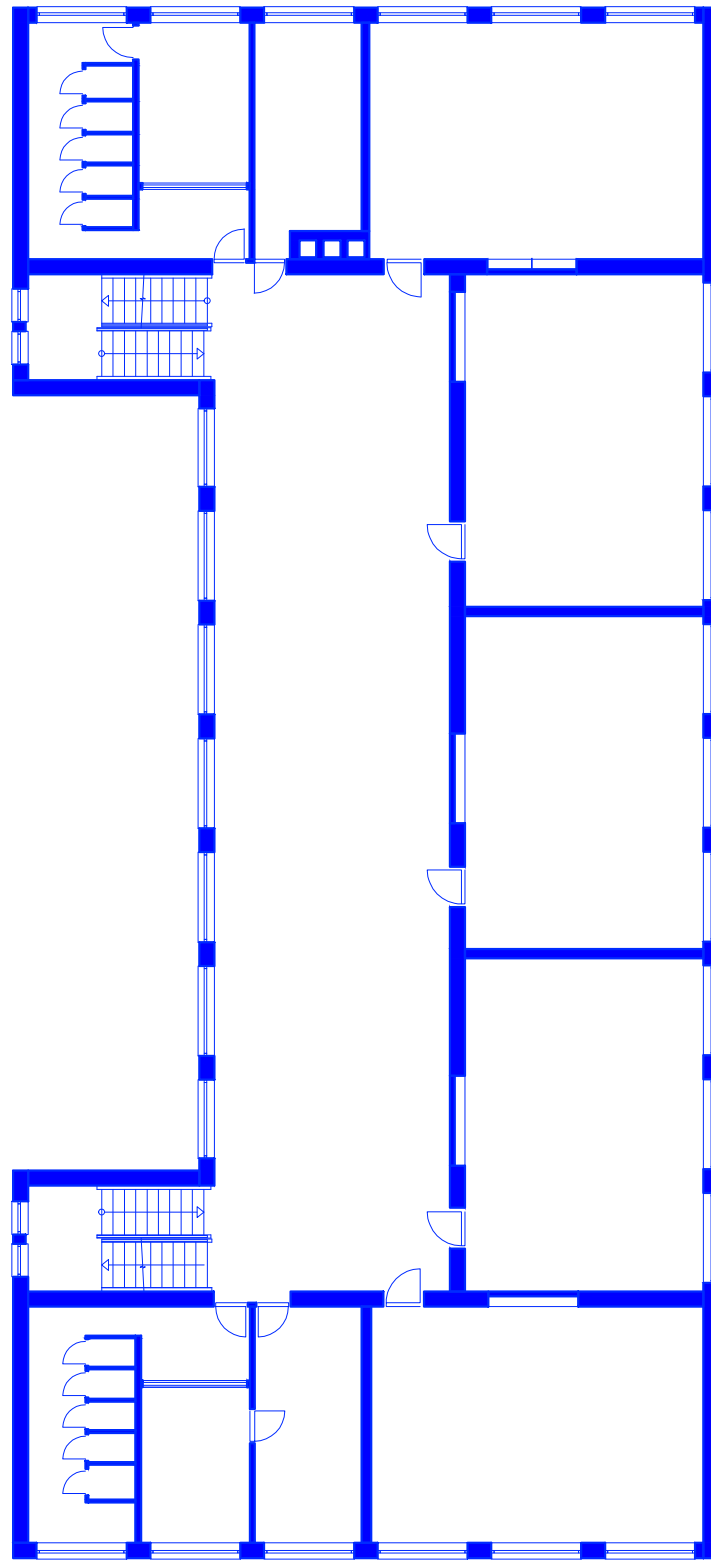
Příloha 3. NP
0 5 10

1:200

1NP

2NP

3NP

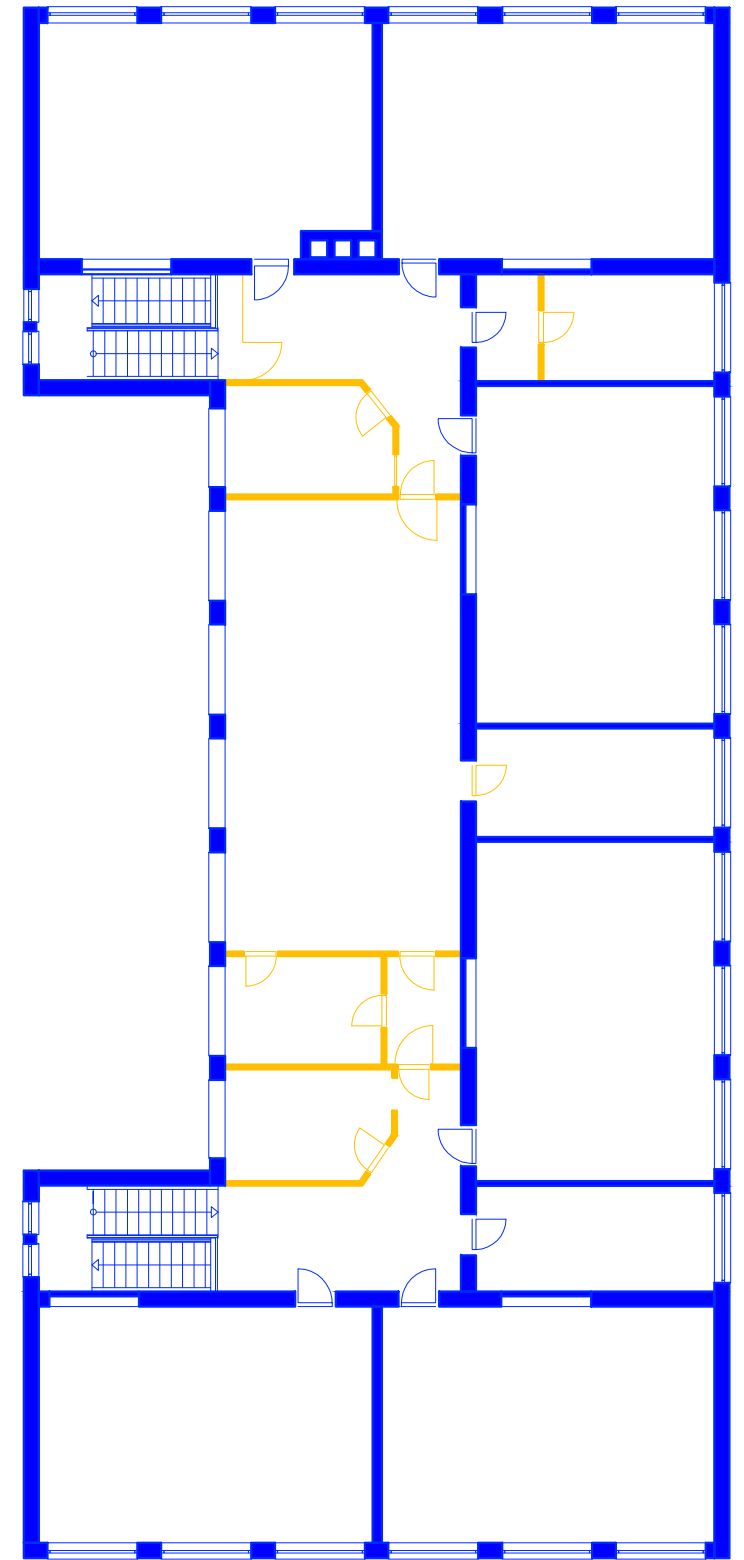
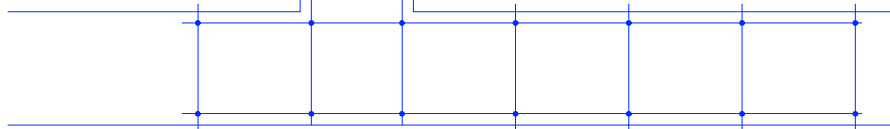
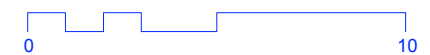

Schéma búranych konstrukcií 1:200
Pavilón 2.stupňa

- stávajúce
- búrané

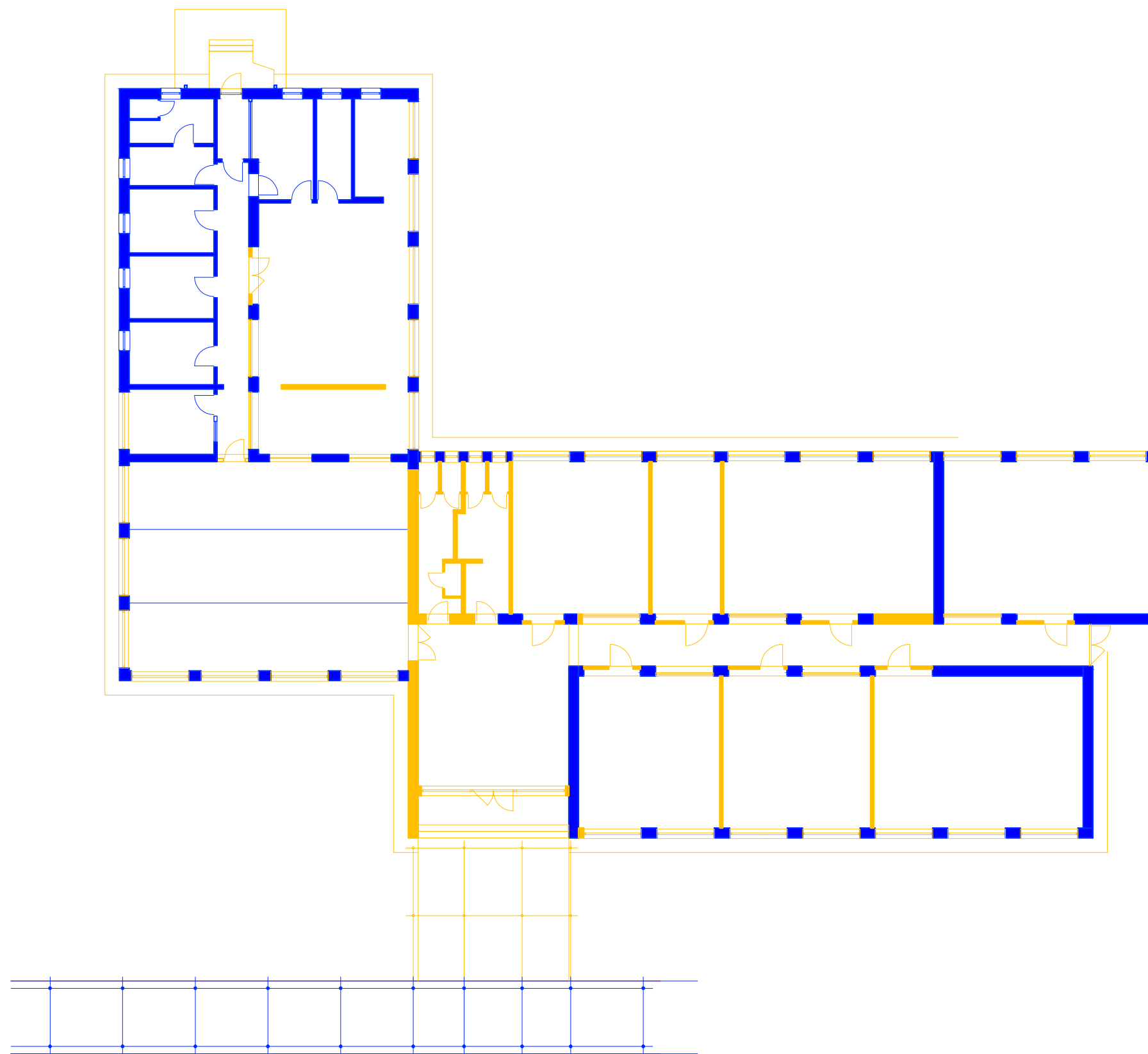
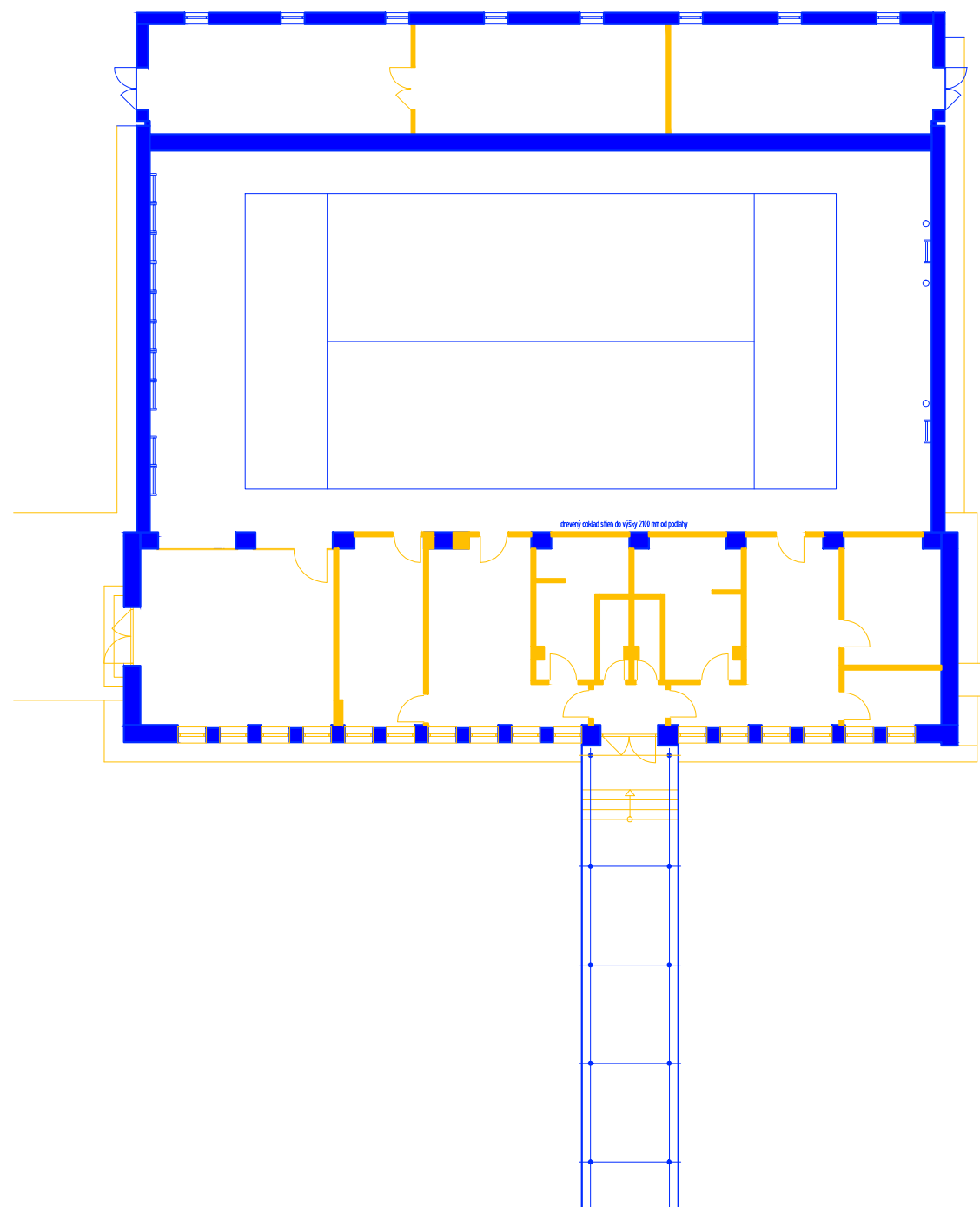

Schéma búranych konstrukcií 1:200
Pavilón 1.stupňa

- stávajúce
- búrané

TELOCVIČŇA

DIELNE A SÚČASNÝ BYT ŠKOLNÍKA

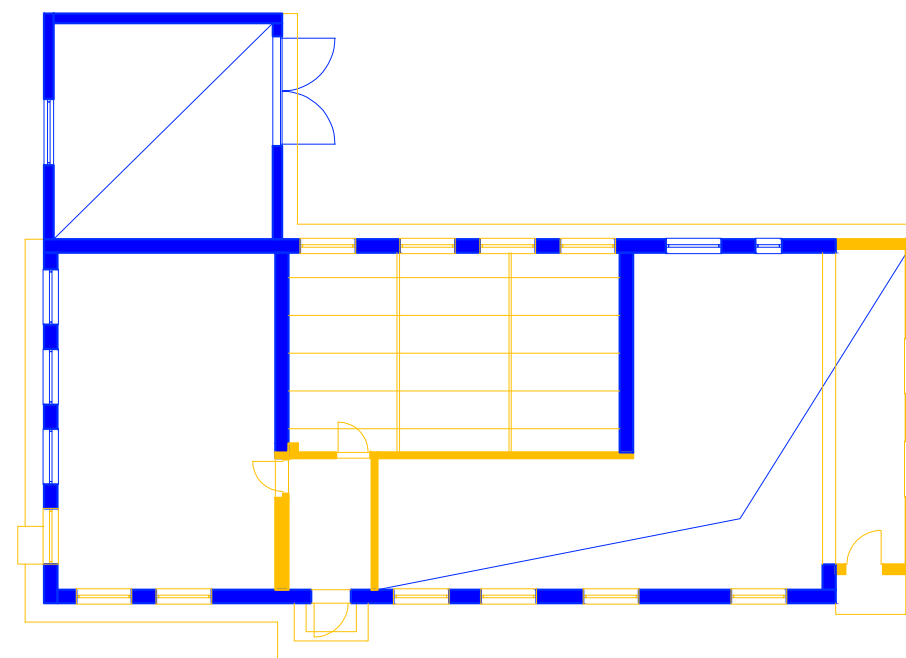
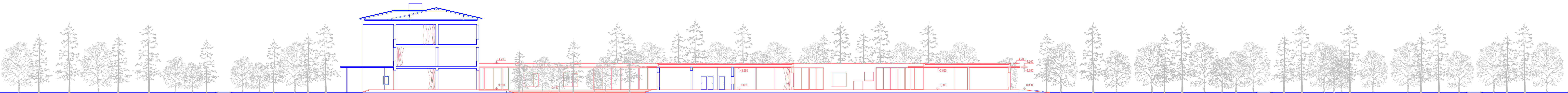

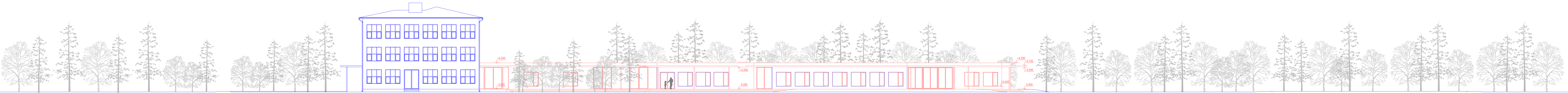
Schéma búraných konštrukcií 1:200
Pavilón 1.stupňa

- stávajúce
- búrané

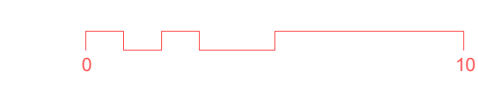

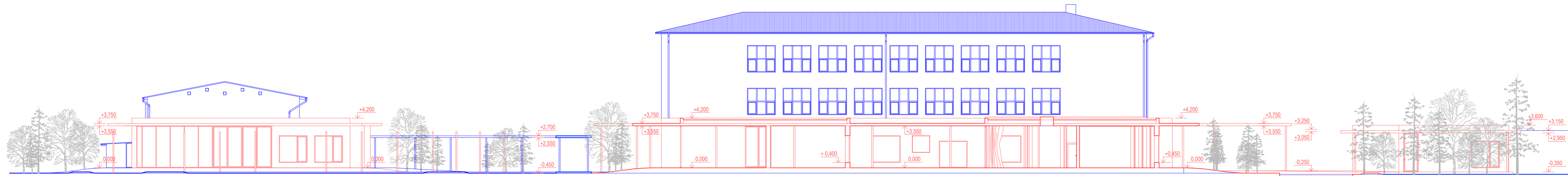
Pozdĺžny rezopohľad A-A' 1:200

Pohľad južný 1:200

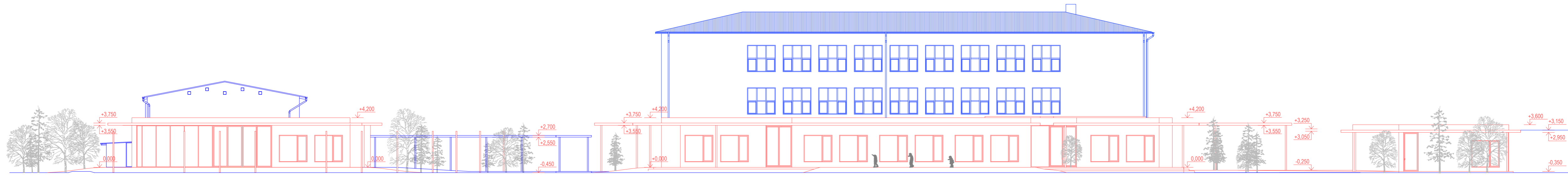
- stávajúce
- navrhované

Priečny rezopohľad B-B'

1:200

Pohľad západný

1:200

- stávajúce
- navrhované

